

Õiguskantsler

Teie 16.06.2020 nr

Meie 03.07.2020 nr 6-1/201116/2003890

Isapuhkuse regulatsioon

Lugupeetud avaldaja

Peate ebaõiglaseks, et enne 2020. aasta 1. juulit sündinud laste isadel ei teki õigust saada 30-päevast isapuhkust.

Isa täiendav vanemahüvitis on uus vanemahüvitise liik, mida määratakse ja makstakse alates 1. juulist 2020. Töötavatele isadele kaasneb sellega 30-päevane isapuhkus. Põhiseaduse kohaselt ei ole vanemahüvitise maksmine riigi kohustus, vaid vabatahtlikult kehtestatud soodustus. Riigikogul on vanemahüvitise maksmise tingimuste määramisel avar otsustusõigus (vt Riigikohtu otsus asjas nr [6-4-1-23-11](#), p-d 67–68).

Riigikogu võib õigusakte muuta, kuid seejuures tuleb arvestada isikute õiguspärase ootusega. Riigikohus on selgitanud, et õiguspärase ootuse põhimõtte ei nõua kehtiva regulatsiooni kivistamist – Riigikogu võib õigussuhteid vastavalt muutunud oludele ümber kujundada ning selle tõttu võib mõne ühiskonnaliikme olukord paratamatult halveneda. Seejuures ei tohi aga seadus olla õiguse subjektide suhtes sõnamurdlik. Riigikohus on selgitanud, et õiguspärane ootus kaitseb isiku usaldust, et temalt ei võeta ära riigi antud õigusi, mida ta on asunud realiseerima. Praegusel juhul pole varem kehtinud isapuhkuse tingimusi halvendatud.

Konkreetsed seaduse jõustumise aega kavandades peab Riigikogu arvesse võtma aega, mis on seaduse rakendamise ettevalmistamiseks ja muudatustega kohanemiseks vajalik. Seaduse jõustumise aeg oleneb näiteks sellest, kuidas on planeeritud muudatustega kaasnevate kulude katmine riigieelarves. Arvesse tuleb võtta aega, mida seadust rakendama hakkavad asutused vajavad uute normide täitmiseks, koolitusteks ja töö ümberkorraldamiseks, infotehnoloogiliste lahenduste väljatöötamiseks ja muuks seesuguseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Anneli Kivitoa 693 8417, Anneli.Kivitoa@oiguskantsler.ee